

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

Условия за кандидатстване
със заявления за подпомагане по

Интервенция
„П.Г.6 - Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в
селските райони”

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони

Съдържание:

1. Използвани съкращения:	2
2. Определения:	3
3. Основна цел, очаквани резултати и принос към специфичните цели:	7
4. Допустими дейности/инвестиции:	8
5. Териториален обхват:	9
6. Бюджет по приема:	9
7. Максимален размер на заявените разходи за подпомагане и интензитет на финансовата помощ:	9
8. Допустими кандидати:	10
9. Условия за допустимост на дейностите/инвестиции, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане:	11
10. Допустими и недопустими разходи:	19
11. Условия за допустимост на разходите и избрана система за оценка на обосновааност на разходите:	21
12. Критерии за подбор:	23
13. Приложим режим на минимални/държавни помощи	26
14. Изискуеми документи, в т.ч. документи, доказващи съответствие с критерии за подбор:	38
15. Подаване на заявления за подпомагане и кореспонденция:	44
16. Приложения:	45

1. Използвани съкращения:

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕС	Европейски съюз
ЗВ	Закон за водите
ЗДДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗЕЕ	Закон за енергийната ефективност
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПЗП	Закон за подпомагане на земеделските производители
ЗП	Закон за пътищата
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КСС	Количествено-стойностни сметки
СЕУ	Система за електронни услуги
СМР	Строително-монтажни работи

Стратегически план	Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.
Регламент (ЕС) № 2021/2115	Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013
Регламент (ЕС) 2021/2116	Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013
Наредба № 4 от 2024 г.	Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент.
Наредба № 105 от 2006 г.	Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол.

2. Определения:

Административен договор	Договор по чл. 52, ал. 4 от ЗПЗП, който урежда правата, задълженията и отговорностите на страните, включително основанията за изискуемост на финансовата помощ.
Административни проверки	Проверки съгласно разпоредбата на чл. 72 от Регламент (ЕС) 2021/2116
Водоснабдителна система	Съвкупност от съоръжения за добиване на природни води, пречистването и/или обеззаразяването им до необходимото качество, съхраняването, транспортирането, разпределянето и доставянето им до имотите на потребителите съгласно § 1, ал. 1, т. 32 от допълнителните разпоредби на ЗВ
Водоснабдителни съоръжения	Съоръжения за добиване на природни води, пречистването и/или обеззаразяването им до необходимото качество, съхраняването, транспортирането, разпределянето и доставянето им до имотите на потребителите.
Енергия от възобновяеми енергийни източници	Е енергията от възобновяеми неизкопаеми източници: слънчева енергия, енергия, съхранявана под формата на топлина в атмосферния въздух - аеротермална енергия, енергия, съхранявана под формата на топлина под повърхността на твърдата почва - геотермална енергия,

	енергия, съхранявана под формата на топлина в повърхностните води - хидротермална енергия, биомаса, газ от възобновяеми източници, сметищен газ и газ от пречиствателни инсталации за отпадни води.
Дребна по мащаби инфраструктура	Инвестиция, която се осъществява чрез дейности, подпомагани по интервенцията, при която максималната стойност на допустимите разходи за един обект не надвишава по размер левовата равностойност на 3 000 000 евро.
Елементи на градско обзавеждане	Пейки, осветителни тела, чешми, фонтани, часовници, съдове за събиране на отпадъци и др. с обществена функция, предназначени за разполагане предимно в публичните пространства.
Закрита спортна инфраструктура в общинска образователна инфраструктура	Закрита спортна инфраструктура е физкултурни салони и/или плувни басейни и/или др. в детски градини, основни или средни училища финансирани чрез бюджета на общината.
Заявление за подпомагане	Заявление, подадено в СЕУ, заедно с всички изискуеми документи, както и съвкупността от материални и нематериални активи и свързаните с тях разходи, заявени от кандидата и определени за допустими за финансиране по интервенцията от Стратегическият план.
Изкуствено създадени условия	Всяко установено условие по смисъла на чл. 62 от Регламент (ЕС) № 2021/2116
Инвестиционен проект	Проект по смисъла на ЗУТ и Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.), предназначен за строителството на обекта/ите, включени в заявлението за подпомагане.
Интервенция	Инструмент по смисъла на §1 т. 34 от допълнителните разпоредби на ЗПЗП.
Независими оферти	Оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата: а) едното участва в управлението на дружеството на другото; б) съдружници, с изключение на съдружници в дружествата по чл. 357 от Закона за задълженията и договорите, които са създадени с друга цел; в) съвместно контролират пряко трето лице; г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговарят условия, различни от обичайните; д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице; е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо; ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.
Непреодолима сила и извънредни обстоятелства	Обстоятелства по смисъла на чл. 3 от Регламент (ЕС) 2021/2116.

Нетни приходи	означава входящи парични потоци, заплащани непосредствено от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани непосредствено от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или наема на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване през съответния период. Генерираните от операцията икономии от оперативните разходи, с изключение на икономии от разходите в резултат на изпълнението на мерки за енергийна ефективност, се разглеждат като нетни приходи, освен ако не са компенсирани от равностойно намаляване на субсидиите за дейността.
Обект общинска образователна инфраструктура с местно значение	Финансирани чрез бюджета на общината - детски градини, основни или средни училища, включително: прилежащите им площи, спортна инфраструктура (открита и закрыта) и др.
Обекти, свързани с културния живот	Читалище, съгласно Закона за народните читалища.
Обикновена подмяна	Разходи за замяна на активи, които не водят до качествени или количествени изменения/подобрения на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите.
Оперативни разходи	Административните разходи и разходите, свързани с поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт за поддръжка и експлоатация на активите.
Обществени услуги	Услуги, предоставяни за задоволяване на обществени потребности, по повод на чието предоставяне се извършват административни услуги в сгради, които се използват от администрацията на общината.
Общински сгради	Имотите съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за общинската собственост.
Площи за широко обществено ползване	Паркове, градини и площи.
Площадка за игра	Обществено достъпна открита площ, предназначена за индивидуални или групови игри, с подходящо за целта устройство, настилка и съоръжения за игра в зависимост от определената възрастова група на ползвателите.
Принос в натура	Предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.
Път	Ивицата от земната повърхност съгласно § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗП
Пътни принадлежности	Пътните знаци; пътната маркировка; светофарните уредби; крайпътните насаждения; аварийните

	площадки; крайпътните площадки за краткотраен отпих; енергозахранващите и осветителните съоръжения; предпазните огради, направляващите стълбчета, снегозащитните съоръжения; защитните огради и другите технически средства.
Пътни съоръжения	Съоръжения съгласно § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на ЗП.
Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на заявлението за подпомагане	Разходи, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане и такива по време на изпълнение на проекта, които включват подготовка на заявлението за подпомагане и подготовка на искането за плащане, включително отчитане и управление на проекта.
Реставрация	Системен процес от дейности, които целят предотвратяване на разрушаването на обекти, стабилизация на състоянието им, както и улесняване на тяхното възприемане и оценка при максимално запазване на автентичността им.
Спортна инфраструктура	Обществено достъпни открити площи, предназначени за индивидуални или групови игри, с подходящо за целта устройство, настилка и съоръжения за игра в зависимост от определената възрастова група на ползвателите, като например: футболно игрище на малко поле, волейболно, баскетболно, хандбално игрище, площадка за скейтборд и/или ролери и други обществено достъпни площадки за игра.
Стопанска дейност	Всяка дейност, която се състои от предлагане на стоки или услуги на пазара, (Съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (2016/С 262/01)).
Съпоставими оферти	Оферти, които отговарят на запитването за оферта на кандидата и съдържат: а) общ капацитет на оборудването – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на оборудване, съставени от различни съоръжения и/или оборудване; б) количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на СМР.
Съществено изменение на съществуващата пътна мрежа	Промяна на броя на лентите за движение и/или на съществуващото трасе.
Текущ ремонт	Подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

Терен	Част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство – застрояване, озеленяване и благоустрояване.
Техническа спецификация	Документ, в който се определят изисквания към характеристики на стоката, услугата или строителството.
Тротоар	Изградена, оградена или очертана с пътна маркировка надлъжна част от пътя или улицата, ограничаваша платното за движение и предназначена само за движение на пешеходци.
Улица	Ивицата от земната повърхност, която е специално пригодена за движение на превозни средства, отговаря на определени технически изисквания, и е част от комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии.
Улични принадлежности	Принадлежности от комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии, която обхваща уличната мрежа и които включват улична маркировка, улично озеленяване, енергозахранващите и осветителните съоръжения и тела, спирки за обществен транспорт, пейки, съдове за събиране на отпадъци.
Улични съоръжения	Съоръжения от комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии, която обхваща уличната мрежа, и които включват мостове, тунели, надлези, подлези, прелези, подпорни и декоративни стени, укрепителни и водоотвеждащи устройства.

3. Основна цел, очаквани резултати и принос към специфичните цели:

Цели на интервенцията:

- Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони.
- Подобряване на транспортната свързаност и достъпност, както между населените места на териториите на селските райони, така и между селата и градовете.
- Увеличаване на дела на обществените сгради в селските райони, които да отговарят на минималните изисквания за енергийна ефективност.
- Подобряване на компрометираната и силно амортизирана водопроводна мрежа в селските райони.
- Създаване на оптимална жизнена среда в селските райони чрез подобряване на уличната мрежа, и подобряване на свързаността на жилищни и промишлени зони с пътната артерия.
- Повишаване качеството на живот и запазване на културната идентичност, облик и традиции в селските райони.
- Осигуряване на добра социална среда за живот в селските общини в страната, чрез подобряване и облагородяване на публичните пространства за спорт и отдих.
- Създаване на необходими условия за пълноценно обучение чрез подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура.

Очаквани резултати от прилагане на интервенцията:

Намаляване на съществуващите различия между селските и градските райони.

Устойчиво социално-икономическо развитие на селските райони.

С предоставянето на фокусираната подкрепа ще се създаде, подобри или разшири малка по мащаби инфраструктура в селските райони. По този начин подкрепата ще допринесе до ограничаването на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването на селските райони.

Населените места в селските райони в България ще станат привлекателни за бизнеса и за живеене, чрез поддържането и стимулирането на тяхното икономическо, социално и културно развитие, изграждане на липсващата или рехабилитация на съществуващата публична техническа инфраструктура, транспортни и комуникационни връзки.

По този начин ще се постигне, както съхраняването на населените места и повишаване на стандарта на живот в тези райони, така и ще се осигури поддържането на образователните услуги и осигуряването на работни места в селските райони.

Принос към специфични цели:

SO8 Насърчаване на заетостта, растежа, равенството между половете, включително участието на жените в селскостопанската дейност, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчиво горско стопанство.

4. Допустими дейности/инвестиции:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на линейна публична инфраструктура:

1.1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

1.2. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях;

1.3. Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони.

2. Площи за широко обществено ползване и спорт:

2.1. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;

2.2. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура.

3. Сградна публична инфраструктура:

3.1. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;

3.2. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;

3.3. Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот.

5. Териториален обхват:

1. Заявленията за подпомагане се изпълняват на територията на общини от селските райони, съгласно Приложение № 1 към настоящите Условия за кандидатстване.
2. Заявленията за подпомагане за дейността по т. 1, подточка 1.3 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“, са допустими само в агломерации под 2000 е.ж., посочени в Приложение № 2 към настоящите Условия за кандидатстване.

6. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по интервенцията:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по интервенцията е в размер на 977 923 782,53* лева.

Общ размер на безвъзмездна финансова помощ	Средства от Европейски фондове	Национално съфинансиране
977 923 782,53 лева	391 169 513,01 лева	586 754 269,52 лева
500 012 160,00 евро	200 004 864,00 евро	300 007 296,00 евро
100 %	40 %	60 %

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по интервенцията е определен за всеки кандидат, съгласно Приложение № 3 „Списък с бюджети съгласно Методика за определяне на гарантирани бюджети за общините в обхвата на дефиницията за селски райони“.

* Левовата равностойност е определена по официален курс на Европейска централна банка, а именно: EUR 1 = BGN 1.9558

7. Максимален размер на заявените разходи за подпомагане и интензитет на финансовата помощ:

1. Максималният размер на финансовата помощ на всички заявления за подпомагане, подадени от един кандидат, не може да надхвърля определения гарантиран бюджет, съгласно Приложение № 3.
2. Максималният размер на заявените разходи за едно заявление за подпомагане, за дейности по т. 1 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“ не може да надхвърля левовата равностойност на 1 000 000 евро.
3. Максималният размер на заявените разходи за едно заявление за подпомагане, за дейности по т. 2 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“ не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро.
4. Максималният размер на заявените разходи за едно заявление за подпомагане, за дейности по т. 3 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“ не може да надхвърля левовата равностойност на 500 000 евро.
5. В случай на подадени повече от едно заявление за подпомагане за един обект на инвестиция, общият размер на заявените разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 3 000 000 евро.
6. Максималният размер на БФП е в размер на 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.
7. Максималният размер на БФП е в размер до 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, в случаите когато се кандидатства само за един обект за подпомагане за дейностите по т. 1 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“, и ако допустимите за финансово подпомагане разходи не надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро.

8. Размерът на финансовата помощ за обекти по дейностите по т. 1 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи и надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро се определя въз основа на анализ „разходи – ползи“, съгласно Приложение № 4.

9. Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ, определен въз основа на анализ „разходи – ползи“ по т. 8, се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

10. В случай че, след извършване на корекции в бюджета на заявленията за подпомагане и когато допустимите за финансово подпомагане разходи не надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро, максималният размер на БФП е в размер 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за обектите.

ВАЖНО:

В Раздел 7.3.2.2 от Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. е предвидено, че „Проектите, които ще се финансират с интензитет от 100% (най-често това са проекти по които бенефициери са националните и местни публични органи) ще се проверяват за генериране на приходи от операцията и в случай на установяване на потенциал за генериране на приходи, те ще бъдат приспадани от допустимите разходи. Проверките могат да се извършват както на етап заявление за подпомагане, така и на етап искане за плащане.“.

Максимално определеният праг от левовата равностойност на 1 000 000 евро се прилага само за инвестиции в строителство, реконструкция и/или рехабилитация на линейна публична инфраструктура. Само при този вид инфраструктура е възможно да възникнат случаи при подаването на няколко заявления за подпомагане от кандидата за един обект път, улица или водопровод, да се надвиши прага от левовата равностойност на 1 000 000 евро.

В случай на подадени повече от едно заявление за подпомагане за един обект на инвестиция, общият размер на заявените разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 3 000 000 евро. (Пример: подадени са три заявления за подпомагане за един и същ път, общите допустими разходи общо за трите заявления за подпомагане не трябва да надвишава левовата равностойност на 3 000 000 евро).

8. Допустими кандидати:

I. Критерии за допустимост на кандидатите:

1. Допустими кандидати по процедурата са общини от селските райони, съгласно Приложение № 1 към настоящите Условия за кандидатстване.

2. Допустими кандидати по процедурата за дейности по т. 1, подточка 1.3 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“ са общини, за инвестиции в агломерации под 2000 е.ж., посочени в Приложение № 2 към настоящите Условия за кандидатстване.

II. Критерии за недопустимост на кандидатите:

3. Кандидатите не са допустими за подпомагане и не могат да подадат заявление за подпомагане, в случай че:

3.1. са осъдени с влязла в сила присъда, за престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321-307, 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;

3.2. са осъдени с влязла в сила присъда, за престъпление, аналогично на тези по т. 3.1, в друга държава членка или трета страна;

3.3. е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП;

3.4. с акт на компетентен орган е установено, че:

а) са представили документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за оценка, както в процедури по възлагане на обществени поръчки, така и в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

б) не са предоставили изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост или оценка.

3.5. е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен;

3.6. е налице конфликт на интереси, който не може да бъде отстранен.

3.7. не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.

4. Основанията по т. 3.1, 3.2 и 3.6 се отнасят за кмета на общината.

5. Обстоятелствата по т. 3 се проверят служебно, с изключение на обстоятелствата по т. 3.2, 3.3, 3.4 и 3.6, за които се подава декларация съгласно Приложение № 5.

6. Основанията за недопустимост по т. 3 се прилагат до изтичането на следните срокове:

6.1. определени във влязъл в сила акт на компетентните органи съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;

6.2. пет години от влизането в сила на присъдата по отношение на обстоятелства по т. 3.1. и 3.2., освен ако в присъдата е посочен друг срок на наказанието;

6.3. три години от влизането в сила на акт на компетентните органи съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението, по отношение на обстоятелства по т. 3.4. буква „а“ или т. 3.5.

7. Кандидати, за които е налице обстоятелство по т. 3 имат право да представят доказателства при подаване на заявлението за подпомагане или в срок определен в изпратено от ДФЗ уведомление чрез СЕУ за констатираните обстоятелства, че са предприели действия за тяхното отстраняване съгласно чл. 56 от ЗОП.

8. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема в случаите, когато бъде установено, че кандидат е създал изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и действащото законодателство в областта на допустимите за подпомагане дейности по настоящите Условия за кандидатстване.

9. Условия за допустимост на дейности/инвестиции, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане:

1. Общи условия, приложими за всички дейности от раздел 4:

Допустимите дейности трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Да се изпълняват на територията на общини от селските райони, съгласно Приложение № 1 към настоящите Условия за кандидатстване.

- 2.** Да се изпълняват в съответствие с плана за интегрирано развитие на съответната община.
- 3.** При наличие на одобрена стратегия за Водено от общностите местно развитие дейността, включена в проекта, с които ще се кандидатства по тези Условия за кандидатстване е съгласувана с председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група, за което се представя декларация от председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група, че съответства на стратегията.
- 4.** Да не оказват отрицателно въздействие върху околната среда съгласно разпоредбите на ЗООС.
- 5.** За които са проведени съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, Закона за защитените територии и/или Закона за биологичното разнообразие със съответния компетентен орган по околна среда и по реда на Закона за културното наследство (ЗКН) с Министерството на културата за защитените територии за опазване на недвижимото културно наследство (*когато е приложимо*).
- 6.** Към проектите, включващи разходи за СМР, се прилагат:
 - 6.1.** одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект” или „Работен проект” в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.) (Наредба № 4 от 2001 г.) и техническите спецификации на съоръженията и/или принадлежностите, включени в проекта;
 - 6.2.** подробни количествени сметки, заверени от правоспособно лице;
 - 6.3.** влязло в сила разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно ЗУТ;
 - 6.4.** подписани подробни количествено-стойностни сметки.
- 7.** Към проектите, включващи разходи за СМР, когато обектите са недвижими културни ценности, се прилагат:
 - 7.1.** Документите по т. б;
 - 7.2.** Становище и заверка с печат от Министерството на културата върху графичните материали на проектната документация, изготвена по реда на глава двадесет и трета от Наредба № 4 от 2001 г.
- 8.** Инвестиционните проекти, които включват обекти недвижими културни ценности, се съгласуват с Министерството на културата по реда на ЗКН.
- 9.** Дейностите по проектиране и изпълнение на инвестиционните проекти за обекти недвижими културни ценности, в които ще се извършват дейности по реставрация, се осъществяват от лица или под непосредственото ръководство на лица, вписани в регистъра по чл. 165 от ЗКН.
- 10.** Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че бенефициентът стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на искане за междинно или окончателно плащане за същия актив.
- 11.** Ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗОЗЗ е представен проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на териториите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки.
- 12.** В случай на реставрация на обекти и наличие на прилепи, следва да се представи обследване за наличие на защитени видове.

II. Специфични условия по дейности:

1. Дейности по „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“:

1.1. Подпомагат се проекти, ако под терена, в който ще се изпълнят дейностите по проекта, са изградени или реконструирани водоснабдителните и/или канализационните системи (ВиК) или не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи, считано от датата на въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.

1.2. Подпомагат се дейности, които включват изграждане, реконструкция или ремонт на места за паркиране, единствено в случаите на места за паркиране в уличното пространство съгласно чл. 120 от Наредба № РД-02-20-2 от 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии (обн. ДВ, бр. 7 от 2018 г.).

1.3. Проектът трябва да включва всички елементи, свързани с незастрашаването на живота и здравето на участниците в движението (пр. пътни знаци, маркировка, сигнализация).

1.4. Представен е анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4), когато заявените разходи за един обект на инвестиция надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро.

1.5. Подпомагат се проекти, ако инвестиционните проекти включват изграждане на защитни тръби и кабелни шахти, положени в подземна инфраструктура, които могат да се използват от всички оператори на електронни съобщителни мрежи освен ако е налице техническа невъзможност или има съществуващи защитни тръби и защитени шахти в предвиденото трасе/участък.

2. Дейности по „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях“:

2.1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, и съоръженията, и принадлежностите към тях са допустими за подпомагане ако са указани в Решение № 236/13.04.2007 г. на МС за утвърждаване списък на общинските пътища.

2.2. За инвестиции за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на съществуващи общински пътища, и съоръженията, и принадлежностите към тях, е проведена процедура по реда на чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 от Раздел III. „Одит за пътна безопасност“ от Наредба за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура, (Обн. ДВ. бр. 46 от 21 юни 2022 г.). Изискването не се прилага за проекти с издадено разрешение за строеж преди 19 март 2021 г.

2.3. За инвестиции за строителство на нови общински пътища, и съоръженията, и принадлежностите към тях, е проведена процедура по реда на Раздел II. „Оценка на въздействието върху пътната безопасност“ от Наредба за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура. Изискването не се прилага за проекти с издадено разрешение за строеж преди 19 март 2021 г.

2.4. За инвестиции за реконструкция и/или рехабилитация на съществуващи общински пътища, и съоръженията, и принадлежностите към тях, следва да е проведена процедура по реда на Раздел II. „Оценка на въздействието върху пътната безопасност“ от Наредба за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура, когато дейностите предвиждат съществено изменение на

съществуващата пътна мрежа. Изискването не се прилага за проекти с издадено разрешение за строеж преди 19 март 2021 г.

2.5. Подпомагат се проекти, ако под терена, в който ще се изпълнят дейностите по проекта, са изградени или реконструирани водоснабдителните и/или канализационните системи (ВиК) или не се предвижда да се изградят или реконструират ВиК системи, считано от датата на въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.

2.6. Представен е анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4), когато заявените разходи за един обект на инвестиция надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро.

2.7. Подпомагат се проекти, ако инвестиционните проекти включват изграждане на защитни тръби и кабелни шахти, положени в подземна инфраструктура, които могат да се използват от всички оператори на електронни съобщителни мрежи освен ако е налице техническа невъзможност или има съществуващи защитни тръби и защитени шахти в предвиденото трасе/участък.

3. Дейности по „Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони“:

3.1. Подпомагат се дейности в агломерации с под 2 000 е.ж., посочени в Приложение № 2 от настоящите Условия за кандидатстване.

3.2. Дейностите са допустими само на територията на общини, които са обслужвани от консолидиран ВиК оператор, посочен в Приложение № 7 от настоящите Условия за кандидатстване.

3.3. Дейностите са съгласувани от съответния консолидиран ВиК оператор.

3.3. Дейностите не противоречат на плановете за управление на речните басейни.

3.4. Подпомагат се дейности, за които съответния ВиК оператор се е съгласил да участва във всеки етап на изпълнението на одобрения инвестиционен проект и извършва мониторинг чрез наблюдение и оценка на изпълнението на проекта.

3.5. Проектът може да включва и изграждане и/или реконструкция/рехабилитация на сградни водопроводни отклонения в частта, която не е собственост на частни лица.

3.6. Проектът може да включва реконструкция и/или рехабилитация върху цялата ширина на съществуващите тротоар/и, пътна и/или улична настилка, нарушени в резултат на изкопните работи.

3.7. Представен е анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4), когато заявените разходи за един обект на инвестиция надхвърлят левовата равностойност на 1 000 000 евро.

4. Дейности по „Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение“:

4.1. Инвестициите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата (с изключение на инвестиции по чл. 56, ал. 2 от ЗОС). В случай, че в документа за собственост не е посочено, че обекта притежава статут на парк или градина се представя одобрен общ или подробен устройствен план на урбанизираните територии, от които да е видно, че имотите са със статут на парк или градина.

4.2. Дейностите, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж са придружени от становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ.

4.3. Дейностите за СМР, за извършването на които не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ, е изготвено заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на съоръжението и/или проектни решения на инженер-конструктор за обекта, който ще се изгражда;

4.4. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти и елементи на градското обзавеждане, се придружават с издадено Разрешение за поставяне, в съответствие със ЗУТ.

4.5. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти и елементи на градското обзавеждане в паркове и градини, са придружени от план-схема за разполагане на преместваеми обекти и съоръжения (*представя се ако има такива обекти*).

4.6. В проектите може да е предвидено изграждане и/или обновяване на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, свързана с поддържане на зелената система, обслужваща площадите и озеленените площи, открити обекти за спортни дейности и площадки за игра, монументално-декоративни елементи, включително фонтани, информационни елементи, мемориални места и обекти.

5. Дейности по „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“:

5.1. Инвестициите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата.

5.2. Дейностите, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж са придружени от становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ.

5.3. Дейностите за СМР, за извършването, на които не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ, е изготвено заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на съоръжението и/или проектни решения на инженер-конструктор за обекта, който ще се изгражда.

5.4. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти, се придружават с издадено Разрешение за поставяне, в съответствие със ЗУТ.

6. Дейности по „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони“:

6.1. Инвестициите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата.

6.2. Дейностите, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж са придружени от становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ.

6.3. Дейностите за СМР, за извършването, на които не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ, е изготвено заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на съоръжението и/или проектни решения на инженер-конструктор за обекта, който ще се изгражда.

6.4. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти се придружават с издадено Разрешение за поставяне, в съответствие със ЗУТ.

6.5. Подпомагат се проекти, за които е представена заповед на министъра на образованието и науката за откриване, преобразуване или промяна на основното общинско училище или средното общинско училище или писмо от министъра на образованието и науката, удостоверяващо статута му и финансиращия орган *(за инвестиции в училища)*.

6.6. Подпомагат се проекти, за които е представена заповед на кмета на общината и решение на общинския съвет за откриване, преобразуване или промяна на общинската детска градина или писмо от министъра на образованието и науката, удостоверяващо статута и финансиращия орган на детската градина *(за инвестиции в детски градини)*.

6.7. В един проект могат да се включват всички сгради, в които се осъществява образователният процес, а не само сградата, в която е седалището на основното или средно общинско училище. *(за инвестиции в училища)*.

6.8. В един проект могат да се включват всички сгради, в които се осъществява образователният процес, а не само сградата, в която е седалището на детската градина *(за инвестиции в детски градини)*.

6.9. В случай, че в заявлението за подпомагане са включени разходи, свързани с подобряване на енергийната ефективност на сградата се представя обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство.

6.10. Подпомагат се проекти за инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, включително инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на обектите, в които се предоставят образователни услуги.

6.11. За дейности по т. 6.10. към заявлението за подпомагане се прилага анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 6.10, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област.

6.12. Проектите могат да включват дейности по изграждане, ремонт, реконструкция и/или обновяване на прилежащите пространства, включително и спортна инфраструктура (открита и/или закрыта), площадки за игра и др.

6.13. Подпомагат се проекти, в случай че площта на стопанските обекти не надвишава 20 % от площта на сградата, обект на подпомагане.

7. Дейности по „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди“:

7.1. Инвестициите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата.

7.2. Дейностите, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж са придружени от становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ.

7.3. Дейностите за СМР, за извършването, на които не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ, е изготвено заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на съоръжението и/или проектни решения на инженер-конструктор за обекта, който ще се изгражда.

7.4. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти се придружават с издадено Разрешение за поставяне, в съответствие със ЗУТ.

7.5. В случай, че в заявлението за подпомагане са включени разходи, свързани с подобряване на енергийната ефективност на сградата се представя обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство.

7.6. Подпомагат се проекти за инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, включително инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на обектите, в които се предоставят обществени услуги.

7.7. За дейности по т. 7.6. към заявлението за подпомагане се прилага анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 7.6, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област.

7.8. Подпомагат се проекти, в случай че площта на стопанските обекти не надвишава 20 % от площта на сградата, обект на подпомагане.

8. Дейности по „Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот“:

8.1. Инвестициите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата.

8.2. Дейностите, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж са придружени от становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ.

8.3. Дейностите за СМР, за извършването, на които не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ, е изготвено заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на съоръжението и/или проектни решения на инженер-конструктор за обекта, който ще се изгражда.

8.4. Дейности, които включват разходи за преместваеми обекти се придружават с издадено Разрешение за поставяне, в съответствие със ЗУТ.

8.5. В случай, че в заявлението за подпомагане са включени разходи, свързани с подобряване на енергийната ефективност на сградата се представя обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство.

8.6. Подпомагат се проекти за инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, включително инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на обекти, свързани с културния живот.

8.7. За дейности по т. 8.6. към заявлението за подпомагане се прилага анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 8.6, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област.

8.8. Подпомагат се дейности, за реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на читалища, само в случай, че сградата, обект на инвестиция, е предоставена за ползване на читалища, регистрирани по Закона за

народните читалища и са вписани в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ, чиято дейност не е прекратена или не са обявени в несъстоятелност.

8.9. Подпомагат се проекти, в случай че площта на стопанските обекти не надвишава 20 % от площта на сградата, обект на подпомагане.

III. Недопустими дейности:

1. Дейности, които включват обекти с предоставен от министъра на културата статут на недвижима културна ценност с категория „национално значение“ или „световно значение“.

2. Дейности, за които има постановен административен акт по реда на ЗООС и/или по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие за неодобряване осъществяването/несъгласуване на инвестиционното предложение/плана/програмата/проекта или за прекратяване на процедурата, включително и поради недопустимост спрямо режими, определени в утвърдени планове за управление на речните басейни.

3. За проекти, които се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи и не се изпълняват мерките, предвидени в проекта по чл. 11, ал. 2 или 3 от същия закон.

4. Дейности, които след изпълнението им по проекта няма да доведат до използване на обекта на инвестицията по предназначение и/или въвеждане на обекта на инвестицията в експлоатация в случаите, когато това е задължително съгласно ЗУТ и подзаконовите актове за неговото прилагане.

5. Проекти, които включват инвестиции, които не отговарят на европейското и национално законодателство.

6. Инвестиции в обект, който не отговаря на дефиницията за дребна по мащаби инфраструктура.

7. За проекти, които включват само принадлежности и съоръжения за дейността строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях с изключение на енергозахранващите и осветителните съоръжения и тела.

8. За проекти, които включват само принадлежности и съоръжения за дейността строителство, реконструкция и/или рехабилитация на съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях, с изключение на енергозахранващите и осветителните съоръжения и тела.

9. За проекти, които включват дейности по изграждане, реконструкция и/или ремонт на паркинг и/или гробищни паркове.

10. Проекти, подадени по т. 3.2. от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“, които включват оборудване и/или обзавеждане, с изключение на оборудване и/или обзавеждане свързано с мерките за подобряване на енергийната ефективност и производство/съхранение на енергия от ВЕИ за собствено потребление.

11. За заявления за подпомагане, включващи повече от една допустима дейност, посочена в Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“.

IV. Срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане:

Одобреното заявление за подпомагане се изпълнява в срок до **30.06.2029 г.**

10. Допустими и недопустими разходи:

I. Допустими разходи:

1. Разходи, свързани с прякото изпълнение на СМР:

1.1. Разходи, свързани с прякото изпълнение на СМР за дейности по т. 3.2 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“, включват само:

- Мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност, включително:

- По външните сградни ограждащи елементи - подмяна на дограма (прозорци, врати и др.);
- По системите за поддържане на микроклимата:

- ремонт, модернизация или подмяна на амортизирани системи за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност;

- реконструкция на система за отопление;

- ремонт или подмяна на електрическата инсталация на сградата и изпълнение на енергоспестяващо осветление;

- инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението и/или отоплението/охлаждането в сградата;

- Поставяне/инсталиране на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми енергийни източници за енергийните потребности на сградата и батерии за съхранение на енергия, ако са предписани в енергийното обследване;

- Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и съответното възстановяване на сградата в резултат на изпълнените мерки с енергоспестяващ ефект. Съпътстващите строителни и монтажни работи са свързани единствено с възстановяването на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването на сградата.

- СМР, които произтичат от нормативни изисквания свързани с безопасната експлоатация на сградите и са предписани като задължителни в техническия паспорт на сградата.

- СМР, които са нормативно необходими за въвеждане на сградата в експлоатация, включително:

- СМР, свързани с отстраняване на локални дефекти и повреди, които не нарушават общата конструктивна устойчивост на сградите, но в същото време създават пряка опасност за преките ползватели или неотстраняването им би довело до по-сериозни промени в носещата конструкция на сградата в бъдеще;

СМР, свързани с осигуряване на пожарна безопасност, ремонт/подмяна на мълниезащитна и заземителна инсталация, осигуряване на достъпна архитектурна среда.)

2. Разходи, свързани с оборудване и/или обзавеждане за дейности по т. 2 и 3 от Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“.

3. Непредвидените разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложили предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови СМР, за които са спазени условията за допустимост на разходите, предназначени за постигане на целите на заявлението за подпомагане. Новите СМР, следва да бъдат възлагани по реда на ЗОП в случаите, когато не са допуснати изключения. Същите не могат да надхвърлят 5 на сто от стойността на договорените разходи по т. 1 на етап сключен административен договор или последен анекс.

4. Общи разходи, свързани със заявлението за подпомагане, в това число разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на заявлението за подпомагане, оценка на въздействието върху пътната безопасност, одит за пътна безопасност, обследване за енергийна ефективност, извършени както в процеса на подготовка на заявлението за подпомагане преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по заявлението за подпомагане, включени в т. 1 и 2.

II. Недопустими разходи:

- 1.** Разходи за закупуване или наем на земя и сгради.
- 2.** Разходи за закупуване и/или инсталиране на оборудване, съоръжения и обзавеждане втора употреба.
- 3.** Разходи за Данък върху добавена стойност, с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидати, различни от лицата, освободени от данък съгласно чл. 3, ал. 5 от ЗДДС.
- 4.** Разходи за лизинг, с изключение на финансов лизинг при спазване на изискването по т. 10 от Раздел 9. „Условия за допустимост на дейностите/инвестиции, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане“.
- 5.** Оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт.
- 6.** Разходи за банкови и административни такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви, застраховки.
- 7.** Разходи за обезщетения за отчуждаване на имоти.
- 8.** Разходи за принос в натура.
- 9.** Закупуване на оборудване, включително компютърен софтуер, над пазарната им стойност.
- 10.** Разходи за плащания в брой.
- 11.** Лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизинговия договор в случаите на финансов лизинг.
- 12.** Разходи за инвестиции, за които ДФЗ или друг компетентен орган установи изкуствено създадени условия за получаване на помощта с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на интервенцията.
- 13.** Разходи, които представляват обикновена подмяна.
- 14.** Разходи за инвестиции, за които се установи, че ще имат отрицателно въздействие върху околната среда.
- 15.** Разходи за неустойки за неизпълнение по договорите с избраните доставчици/изпълнители.
- 16.** Разходи, в частта им, която надвишава определените референтните разходи.
- 17.** Разходи за инвестиции, които са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на кандидата и са за същия обект/и, включително и разходи, за които е установено двойно финансиране.
- 18.** Разходи за инвестиции за улици, които са част от местен или републикански път, с изключение на допустимите дейности по чл. 30, ал. 4 от ЗП.
- 19.** Едногодишни растения и тяхното засаждане.

20. Общи разходи по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“, извършени преди 01.01.2023 г.

21. Разходи, по които дейностите, включени в проекта, са били физически започнати и/или извършени преди подаване на заявлението за подпомагане, независимо дали всички свързани плащания са извършени (*с изключение на разход, по т. 4 от раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“, извършени преди подаването му*).

22. Разходи за изграждане и/или реконструкция/рехабилитация на сградни водопроводни отклонения в частта им, когато теренът е собственост на частни лица.

23. Разходи за информационни и комуникационни технологии в образователна инфраструктура.

11. Условия за допустимост на разходите и избрана система за оценка на обосновааност на разходите:

1. Безвъзмездната финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

2. Допустими за подпомагане са само разходи, включени в заявлението за подпомагане, които отговарят на Условията за кандидатстване.

3. Допустимите разходи по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не може да надхвърлят следните стойности:

а) за консултантски услуги, свързани с подготовката на заявлението за подпомагане, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 1,2 на сто от допустимите разходи по т. 1 и 2, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

б) за консултантски услуги, свързани с управлението на проекта, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 1,2 на сто от допустимите разходи по т. 1 и 2, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

в) разходите за изготвяне на технически и/или работен проект, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 3,5 на сто от допустимите разходи по т. 1, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

г) разходите за строителен надзор, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 1,9 на сто от допустимите разходи по т. 1, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

д) разходите за авторски надзор, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10. „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 0,9 на сто от допустимите разходи по т. 1 от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

е) разходите за оценката на въздействието върху пътната безопасност, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят следните стойности:

- за инфраструктурен обект (общински път) с обща дължина до 1 км – разходите за извършване на оценка на въздействието върху пътната безопасност не могат да надвишават 2000 лв;
- за обект (общински път) с обща дължина над 1 км – размерът на допустимите

разходи са – 2000 лв. за първия километър и по 1000 лв. за всеки започнат следващ километър.

ж) разходите за одит за пътна безопасност, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят следните стойности:

- за инфраструктурен обект (общински път) с обща дължина до 1 км – разходите за извършване на одит за пътна безопасност не могат да надвишават 2000 лв;
- за обект (общински път) с обща дължина над 1 км – размерът на допустимите разходи са – 2000 лв. за първия километър и по 1000 лв. за всеки започнат следващ километър.

з) разходите за обследване за енергийна ефективност, като част от разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не могат да надхвърлят 0,9 на сто от допустимите разходи по т. 1 от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“;

4. Разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2023 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

5. Държавен фонд „Земеделие“ извършва оценка на обосноваността на предложените за финансиране разходи по т. 1, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от ДФЗ референтни цени за допустимите за финансиране активи и дейности.

6. Обосноваността на заявените за финансиране разходи се преценява чрез съпоставяне с определените референтни цени.

7. Когато заявеният за финансиране разход по т. 1 и 2, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не е включен в Приложение № 6 „Списък с наименованията на активите и дейностите, за които са определени референтни цени“ към датата на подаване на заявлението за подпомагане, обосноваността на разходите се преценява чрез представяне на най-малко три съпоставими независими оферти. Държавен фонд „Земеделие“, с цел определяне обосноваността на заявените разходи, може да изиска от кандидата да представи най-малко три съпоставими независими оферти, когато офертите не са били представени към датата на подаване на заявлението за подпомагане, и разходите не са включени в списъка в Приложение № 6.

8. В случаите по т. 7 оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията за вписване, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на СМР, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите. Изискването за вписване в търговския регистър не се прилага за физически лица, предоставящи услуги по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“.

9. Кандидатите събират офертите по т. 7 чрез прилагане на принципа на пазарни консултации съгласно ЗОП, като публикуват на профила на купувача информация относно вида на инвестицията, която ще бъде заявена за финансиране, придружена от техническа спецификация с посочени минимални параметри или подробно описание на актива. Кандидатите определят подходящ срок за получаване на оферти, който не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

10. Минималното съдържание на офертите по т. 7 е: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на издаване на офертата, подпис и печат на офертата, техническо предложение, ценово предложение в лева или евро с посочен ДДС.

11. Държавен фонд „Земеделие“ извършва съпоставка между размера на разхода, посочен в представените оферти и размера на определения референтен разход, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер.

12. За разходите по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не се изисква представяне на оферти. Допустимите разходи по т. 4, подраздел I. „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“ не може да надхвърлят стойностите по т. 3.

12. Критерии за подбор:

1. Критерии за подбор, по които ще бъдат класирани постъпилите заявления за подпомагане:

№	Критерии за подбор	Условие за изпълнение	Точки
1.	Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности		25
1.1	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население от 200 до 1000 души	1. По данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване; 2. Отчита се сбора от населението само на населеното място/населените места, което ще се възползва от инфраструктурата по проекта.	5
1.2	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население от 1001 до 2000 души	1. По данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване; 2. Отчита се сбора от населението само на населеното място/населените места, което ще се възползва от инфраструктурата по проекта.	10
1.3	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население от 2001 до 3000 души	1. По данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване; 2. Отчита се сбора от населението само на населеното място/населените места, което ще се възползва от инфраструктурата по проекта.	15
1.4	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо	1. По данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване; 2. Отчита се сбора от населението само на населеното място/населените места,	20

	население от 3001 до 5000 души	което ще се възползва от инфраструктурата по проекта.	
1.5	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население над 5000 души	1. По данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване; 2. Отчита се сбора от населението само на населеното място/населените места, което ще се възползва от инфраструктурата по проекта.	25
2.	Брой населени места, обхванати от инвестицията		15
2.1	Инвестицията обхваща повече от едно населено място	Инвестиционното предложение се реализира на територията на две населени места	5
2.2	Инвестицията обхваща повече от две населени места	Инвестиционното предложение се реализира на територията на три населени места	10
2.3	Инвестицията обхваща повече от три населени места	Инвестиционното предложение се реализира на територията на четири или повече населени места	15
3.	Допълняемост на инвестициите, водещи до по-голяма завършеност на инфраструктурата		15
3.	Допълняемост на инвестициите, водещи до по-голяма завършеност на инфраструктурата	1. Инвестициите по проекта допълват/надграждат предходни дейности по изграждане, ремонт или реконструкция на дадена инфраструктура и водят до по-голяма завършеност на инфраструктурата като цялост; 2. За целите на критерия, за предходни дейности по изграждане, ремонт или реконструкция на дадена инфраструктура, ще се считат такива, които са извършени след 01.01.2014 г; 3. За целите на критерия, за предходни дейности по изграждане, ремонт или реконструкция на дадена инфраструктура, ще се считат такива, които са финансирани, както със средства от ЕЗФРСР, така и със средства от с други източници. Съответствието с критерия ще се доказва с акт за въвеждане в експлоатация на обект, строителна документация, решение на общинския съвет с точно посочена допълняемост/надграждане на инвестицията или др. документи, от които да е видно съответствието с критерия.	15
4.	Проекти с включени инвестиции за достъпна среда		10

4.	Проекти с включени инвестиции за достъпна среда	Точки по критерия получават проектни предложения с включени инвестиции в елементи за достъпна среда в обществени територии, сгради и/или съоръжения.	10
5.	Съответствие на проекта и неговата цел с целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община		20
5.1	Инвестицията по проекта съответства на две от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на общината	Удостоверява се с декларация от кмета на общината, съдържаща информация на кои от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община съответства инвестицията по проекта, както и с извадка от плана за развитие на общината, от която да са видни заложените цели.	5
5.2	Инвестицията по проекта съответства на три от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на общината	Удостоверява се с декларация от кмета на общината, съдържаща информация на кои от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община съответства инвестицията по проекта, както и с извадка от плана за развитие на общината, от която да са видни заложените цели.	10
5.3	Инвестицията по проекта съответства на повече от три от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на общината	Удостоверява се с декларация от кмета на общината, съдържаща информация на кои от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община съответства инвестицията по проекта, както и с извадка от плана за развитие на общината, от която да са видни заложените цели.	20
Максимален брой точки			85
Минимален брой точки			15

Забележка:

По Критерий 1. „Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности“, се отчита сбора от населението само на населеното място/населените места, на територия на което/които ще се извършват инвестициите, включени в проекта.

При изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на довеждащ/транзитен водопровод, в населено място, точки по критерий 1 „Брой население, което ще се

възползва от допустимите дейности“ се сформира от сбора на населението на населеното/ните места, в които е предвидена инвестицията по проекта, сумиран със сбора от населението на населеното/населените места, обслужвани от реконструирания довеждащ/транзитен водопровод.

При изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водопровод в едно населено място и част от довеждащ/транзитен водопровод, охраняващо друго населено място (като другото населено място не е предмет на инвестицията), точки по критерий 1 „Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности“ се сформира от сбора на населението, което ще се възползва от достъпа до подобрена инфраструктура, т.е. към сбора на населението на населеното/ните места, в които е предвидена реконструкция на водопроводна мрежа, следва да бъде сумирано и населението на населеното/населените места, обслужвани от реконструирания довеждащ/транзитен водопровод.

По Критерий 5. „Съответствие на проекта и неговата цел с целите/приоритетите заложиени в плана за развитие на съответната община“ - в извадка от плана за развитие на общината, се отчитат броя на заложените цели/приоритети, за доказване изпълнение на критерия.

13. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Определението на понятието „държавна помощ“ се съдържа в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държава-членка на Европейския съюз, под каквато и да било форма, която нарушава или предизвиква опасност от нарушаване на конкуренцията, поради поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки, доколкото се засяга търговията между държавите-членки на ЕС. По правило предоставянето на държавни помощи е забранено като изключенията от тази забрана са нормативно уредени. Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ се извършва в съответствие с европейското и национално законодателство в областта на държавните помощи. Съгласно правилата за държавни помощи, ако финансирането бъде определено като неправомерно и несъвместима държавна помощ, то следва да бъде възстановено от бенефициента заедно с лихва за периода на неправомерно ползване.

Едно от условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъдат приложени правилата за държавни помощи при предоставянето на държавни ресурси, е получател на помощта да е „предприятие“ съгласно конкурентното право. „Предприятие“ по смисъла на чл. 107 от ДФЕС е всяка структура, ангажирана със стопанска дейност, независимо от правния ѝ статут и начина ѝ на финансиране. Съгласно практиката на Съда на ЕС, „предприятия“ по смисъла на конкурентното право са всички субекти, упражняващи икономическа дейност, в това число и носители на публична власт, когато дейността им е свързана с предлагане на стоки/услуги на пазара. За преценката дали едно лице оперира като „предприятие“ е без значение правният статут по националното право и начинът му на финансиране. Когато дейността е свързана с упражняване на властнически правомощия, тя няма икономически характер и следователно за нея са неприложими правилата за държавни помощи.

Съгласно раздел 7.2.2, параграфи 210 и 211 от Съобщение на Комисията „Известие на Комисията за понятието за държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС“ (за краткост Известието), (2016/С 262/01), Комисията е счела, че някои мерки не са били в състояние да засегнат търговията между държавите членки, както е посочено в параграфи 196 и 197, може да е уместна също за някои публични финансираня на инфраструктура, по-специално за местна или общинска инфраструктура, дори ако тя може да бъде експлоатирана с търговска цел. Характеристика от значение при тези

случаи е предимно местните региони на обслужване, както и доказателства, че е малко вероятно трансграничните инвестиции да бъдат засегнати повече от незначително. Например малко вероятно е търговията да бъде засегната от изграждането на местни съоръжения за отдых, здравни заведения, малки летища или пристанища, които предимно обслужват местни ползватели и за които отражението върху трансграничните инвестиции е незначително. Доказателствата за липсата на въздействие върху търговията биха могли да включват данни, сочещи, че инфраструктурата се ползва само ограничено извън държавата членка и че трансграничните инвестиции в разглеждания пазар са минимални или няма вероятност да бъдат засегнати по неблагоприятен начин.

Също така има обстоятелства, при които някои инфраструктури не срещат пряка конкуренция от други инфраструктури от същия вид или други инфраструктури от различен вид, предлагащи услуги със значителна степен на заменяемост, или пряко с такива услуги. Липсата на пряка конкуренция между инфраструктурите е най-характерна за широкообхватните мрежови инфраструктури, които са естествени монополи, т.е. чието дублиране би било икономически нецелесъобразно. Аналогично, може да има сектори, където частното финансиране за изграждането на инфраструктура е незначително. Комисията счита, че засягането на търговията между държавите членки или нарушенията на конкуренцията обикновено са изключени по отношение на изграждането на инфраструктура в случаите, когато в същото време i) инфраструктурата обикновено не среща пряка конкуренция, ii) частното финансиране е незначително в сектора и в съответната държава членка и iii) инфраструктурата не е предназначена да облагодетелства избирателно конкретно предприятие или сектор, предоставя ползи за обществото като цяло.

Допустими кандидати по настоящите Условия за кандидатстване са общини от селските райони, съгласно Приложение № 1, а за дейността „Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони“ освен че общините трябва да са в селски райони, но трябва и да попадат в агломерации под 2000 е.ж., посочени в Приложение № 2 към настоящите Условия за кандидатстване.

Като бенефициент, кандидатите общини попадат в определението за „предприятие“ съгласно практиката на Съда на ЕС. Съгласно Конституцията на Република България общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. В националното законодателство е предвидено за органите на местно самоуправление да изпълняват множество властнически правомощия, но и да извършват дейности които не са присъщи за властническите им правомощия.

В рамките на настоящите Условия за кандидатстване не е предвидена възможност за конкуренция за получаване на безвъзмездна финансова помощ между отделните общини поради предвидените предварително определени бюджети за всяка община, съгласно Методика за определяне на гарантирани бюджети за общините в обхвата на дефиницията за селски райони, Приложение № 3 към настоящите Условия за кандидатстване.

Особеното в настоящите Условия за кандидатстване е това, че е в Раздел 4 „Допустими дейности/инвестиции“ са посочени осем различни допустими дейности, като не всяка от тях е свързана с упражняването на властнически правомощия. Поради което е необходимо в настоящия раздел да бъдат разгледани различните дейности, и да се прецени предоставянето на безвъзмездна финансова помощ ще доведе ли до нарушаване на конкуренцията и ще се засегне ли търговията между държавите.

Първата група от допустими дейности, които ще бъдат разгледани са:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

2. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях;

Съгласно раздел 7.2.3, параграф 220 от „Известието“ докато пътищата, предоставени за безплатно обществено ползване, са общи инфраструктури и публичното им финансиране не попада в приложното поле на правилата за държавни помощи, експлоатацията на платен път в много случаи представлява стопанска дейност. Въпреки това самото изграждане на пътната инфраструктура, включително на платени пътища — за разлика от тяхната експлоатация и при условие че тя не представлява инфраструктура със специално предназначение — обикновено отговаря на условията, посочени в параграф 211, поради което неговото финансиране обикновено не влияе на търговията между държавите членки или не нарушава конкуренцията. За да се гарантира, че цялото публично финансиране на даден проект не е предмет на правилата за държавни помощи, държавите членки трябва също да гарантират, че са изпълнени условията, определени в параграф 212. Същата логика важи за инвестициите в инфраструктура за мостове, тунели и вътрешни водни пътища (например реки и канали).

Европейската комисия счита, че обичайното предоставяне на финансови средства за изграждане на инфраструктура (на ниво собственик) не нарушава конкуренцията, когато са изпълнени следните условия:

1. съответната инфраструктура няма пряка конкуренция;

Има обстоятелства, при които някои инфраструктури не срещат пряка конкуренция от други инфраструктури от същия вид или други инфраструктури от различен вид, предлагащи услуги със значителна степен на заменяемост, или пряко с такива услуги. Липсата на пряка конкуренция между инфраструктурите е най-характерна за широкообхватните мрежови инфраструктури, които са естествен монопол, т.е. чието дублиране би било икономически нецелесъобразно.

2. делът на частното финансиране в съответния сектор и в държавата-членка е незначителен;

3. инфраструктурата не е конструирана с цел да предоставя специфично предимство на определено предприятие или сектор, а осигурява ползи за обществото като цяло.

Съгласно националното законодателство и настоящите Условия за кандидатстване, общината е собственик на общинската улична мрежа и няма право да предоставя управлението ѝ на стопански субекти. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях е инфраструктура с отворен достъп. Уличната инфраструктура е обществено достъпна и не може да бъде експлоатирана по икономически начин и съответно няма възможност да бъде предоставена за управление и ползване на стопански субекти.

В чл. 3, ал. 3 от ЗП е посочено, че общинските пътища са отворени за обществено ползване, и осигуряват транспортни връзки от местно значение и са свързани с републиканските пътища или с улиците. В чл. 8, ал. 3 от ЗП е предвидено, че общинските пътища са публична общинска собственост. Съгласно националното законодателство и настоящите Условия за кандидатстване, общината като собственик на общинските пътища няма право да предоставя управлението им на стопански субекти.

Изградената или реконструирана общинска и пътна и улична мрежа, като и използването и от крайните потребители има характер на естествен монопол и осигурява ползи за обществото като цяло. Предвид собствеността определена в

законодателството за общинската пътна и улична мрежа, липсва алтернатива за нейното изграждане и управление от други стопански субекти, а паралелното и изграждане и паралелното съществуване на отделни пътища и улици особено в селските райони би било икономическо неизгодно. Също така местните общински пътища и улици са инфраструктура с локален ефект, която може да се счита, че не засяга търговията в рамките на общността.

В този смисъл, на ниво собственик финансирането по настоящите условия за кандидатстване на общински пътища и улици не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Втората група дейности са по отношение на дейността „Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони.“

Съгласно раздел 7.2.3, параграф 221 от „Известието“, самото изграждане на всеобхватна мрежа за водоснабдяване и канализация обикновено отговаря на условията, посочени в параграф 211, и поради това неговото финансиране обикновено не нарушава конкуренцията или не засяга търговията между държавите членки.

Европейската комисия счита, че обичайното предоставяне на финансови средства за изграждане на инфраструктура (на ниво собственик) не нарушава конкуренцията, когато са изпълнени следните условия:

1. съответната инфраструктура няма пряка конкуренция;
2. делът на частното финансиране в съответния сектор и в държавата-членка е незначителен;
3. инфраструктурата не е конструирана с цел да предоставя специфично предимство на определено предприятие или сектор, а осигурява ползи за обществото като цяло.

Съгласно ЗВ изграждането, надграждане, реконструкцията и рехабилитацията на водоснабдителна инфраструктура е държавна или общинска собственост. По настоящите Условия за кандидатстване е допустима за подпомагане само общинска водоснабдителна инфраструктура.

Водоснабдителните услуги имат характера на естествен монопол и осигуряват ползи за обществото като цяло. Предвид спецификата на ползването на водата за питейно-битови нужди, липсва алтернатива за нейната доставка, без извършването на съществени допълнителни инвестиции, а изграждането и паралелното съществуване на отделни водоснабдителни системи на дадена територия би било икономически нецелесъобразно. В този смисъл, на ниво собственик финансирането по процедурата не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Българските органи през 2017 г., са изпратили до службите на ЕК предварително уведомление за плановете си да финансират чрез публични средства (ресурси по линия на ЕСИФ от ОП „Околна среда 2014—2020 г.“, държавен и общински бюджет, други международни финансови инструменти), инвестиции в инфраструктурата на ВиК сектора „SA.49742 (2017/PN) — Публично финансиране в сектора на водоснабдяването и канализацията — България“.

С писмо от 8 февруари 2019 г., службите на ЕК, уведомява Българските органи, че предварителното уведомление е оттеглено и случаят е приключен.

Допълнителна информация относно приложимото законодателство в областта на държаните помощи може да бъде открита на интернет страницата на Министерство на финансите (<https://stateaid.minfin.bg/bg/page/568>).

Третата група дейности са по отношение на дейността „Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение“:

В раздел 7.2.2, параграф 210 от „Известието“ Комисията счита, че някои мерки не са в състояние да засегнат търговията между държавите членки, както е посочено в параграфи 196 и 197, когато се финансира публична местна или общинска инфраструктура. В случаят трябва да се докаже, че:

1. С инфраструктурата ще се обслужват местните региони;
2. Както и че е малко вероятно трансграничните инвестиции да бъдат засегнати повече от незначително.

Доказателствата за липсата на въздействие върху търговията могат да включват данни, сочещи, че инфраструктурата се ползва само ограничено извън държавата членка и че трансграничните инвестиции в разглеждания пазар са минимални или няма вероятност да бъдат засегнати по неблагоприятен начин.

Съгласно дефиницията за „площи за широко обществено ползване“ по настоящите Условия за кандидатстване ще се финансират – паркове, градини и площи (По дейността не се допуска да се финансира изграждане на паркинг). Собствеността на тези обекти е общинска публична. Изградената инфраструктура е малка по размери, ще обслужва основно местното население в селските райони, и в много малко случаи посетителите на малките населени места, поради което ще има локален ефект предимно за местно население и няма да застрашава търговията между държавите-членки.

Обектите няма да бъдат експлоатирани по икономически начин. Инфраструктурата ще се използва по неикономически начин, защото общината не реализира приходи от управлението или ползването ѝ, или ако реализира приходи от тази инфраструктура, те са в резултат на дейност, която е неделима и спомагателна спрямо неикономическата. Такива са например приходите от ползване на части от парковете или площите за търговска дейност. Приходите от стопанска дейност от ползването на парковете или площите в общия случай са пренебрежително малки спрямо неикономическата дейност.

Изградените или обновени паркове, градини и площи предвид, че са публична общинска собственост и липсва законова алтернатива да бъдат изградени или обновени от други стопански субекти, по този начин се изключва възможността да бъдат засегнати трансграничните инвестиции.

В този смисъл, финансирането по процедурата на площи за широко обществено ползване не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Четвъртата група дейности са по отношение на дейността „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“:

В раздел 6.3, параграф 190 от „Известието“ е посочено, че публичното подпомагане за предприятията представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, само доколкото „засяга търговията между държавите членки“. В това отношение не е необходимо да се доказва, че помощта оказва действително въздействие върху търговията между държавите членки, а само дали помощта би могла да засегне тази търговия. По-специално, съдилищата на Съюза са постановили, че „когато държавната финансова помощ засилва позицията на дадено предприятие в сравнение с други предприятия, които се конкурират във вътрешната за Съюза търговия, последната трябва да се счита за засегната от помощта“.

Същевременно в параграф 197, буква „а“ от „Известието“ Комисията счита, че макар да не е възможно да бъдат определени общи категории мерки, които обикновено отговарят на критериите посочени в тези критерии, взетите в миналото решения предоставят примери за ситуации, в които Комисията е констатирала, с оглед на конкретните обстоятелства по случая, че публичната подкрепа не е била в състояние

да засегне търговията между държавите членки. Някои примери за такива случаи са спортни и развлекателни съоръжения, обслужващи предимно местна публика с малка вероятност да се привлекат клиенти или инвестиции от други държави членки.

Съгласно дефиницията за „спортна инфраструктура“ по настоящите Условия за кандидатстване това са обществено достъпни открити площи, предназначени за индивидуални или групови игри, с подходящо за целта устройство, настилка и съоръжения за игра в зависимост от определената възрастова група на ползвателите, като например: футболно игрище на малко поле, волейболно, баскетболно, хандбално игрище, площадка за скейтборд и/или ролери и други обществено достъпни площадки за игра. По настоящите Условия за кандидатстване няма да се финансират спортни зали, големи футболни игрища и др. обекти, които могат да привлекат външни инвеститори, и съответно посетители. Собствеността на тези обекти е общинска. Изградената инфраструктура е малка по размери, ще обслужва основно местното население в селските райони, и в много малко случаи посетители на малките населени места поради което ще има локален ефект предимно за местно население и няма да застрашава търговията между държавите-членки. Много е малка и вероятността инвеститор, както местно лице така и чуждестранно да иска да инвестира в изграждането на определената като спортна инфраструктура по настоящите Условия за кандидатстване.

Обектите няма да бъдат експлоатирани по икономически начин. Инфраструктурата ще се използва по неикономически начин, защото общината не реализира приходи от управлението или ползването ѝ, или ако реализира приходи от тази инфраструктура, те са в резултат на дейност, която е неделима и спомагателна спрямо неикономическата.

В детски градини, основни или средни училища финансирани чрез бюджета на общината е допустимо да се изграждат или обновяват физкултурните и плувни басейни. Инвестициите в образователна инфраструктура не представляват държавна помощ, тъй като съгласно практиката общественото образование, организирано в рамките на обществената образователна система, финансирано и контролирано от държавата, и се счита за неикономическа дейност.

Физкултурните салони които ще се изграждат или реконструират, ремонтират, оборудват и/или обзавеждат ще са само публична инфраструктура, в която не се извършва икономическа дейност. Поради това дейностите, които са допустими за подпомагане не представляват държавна помощ съгласно разпоредбите на раздел 2.5, параграфи 28 и 29 от „Известието“.

В този смисъл, финансирането по процедурата на площи за широко обществено ползване не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Петата група са по отношение на дейността „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони“:

Съгласно разпоредбите на раздел 2.5, параграфи 28 и 29 от „Известието“, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност. Във връзка с това Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира поначало от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера.

Нестопанският характер на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за

обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Този финансов принос често обхваща само малка част от реалните разходи за услугата и затова не може да се смята за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно той не променя нестопанския характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства. Тези принципи могат да обхващат обществените образователни услуги като професионалното обучение, частните и обществените начални училища и детски градини, допълнителните преподавателски дейности в университетите, както и предоставянето на образование в университетите. По настоящите Условия за кандидатстване ще бъде предоставена подкрепа за детски градини основни или средни училища, финансирани чрез бюджета на общината.

В Конституцията на Република България образованието е изведено като национален приоритет. В Закона за предучилищното и училищното е регламентирано, че образованието като процес включва обучение, възпитание и социализация и се реализира в съответствие със следните принципи: единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование; ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика; равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование и други.

Съгласно националното законодателство подпомаганата с настоящите Условия за кандидатстване инфраструктура е част от системата на общественото образование, което е организирано и контролирано от държавата.

Бюджета свързан с образованието, и конкретно за инвестициите в образователна инфраструктура по настоящите Условия за кандидатстване не се сформира от учениците или техните родители, а е публичен.

В детските градини и училищата не се заплащат такси за обучение и образование. Всички разходи са предвидени за субсидиране в Закона за държавният бюджет и съответно в бюджета на конкретната община.

Съгласно раздел 7.2.1, параграф 207 от Известието в случай на смесено ползване на инфраструктурата, „нейното финансиране може да попадне изцяло извън правилата за държавните помощи, при условие, че стопанското използване остава само спомагателно, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за експлоатацията на инфраструктурата или неразривно свързана с нейната основна нестопанска употреба. Следва да се приеме, че това е така, когато стопанските дейности използват същите производствени фактори като първичните нестопански дейности, например материали, оборудване, труд или дълготрайни активи. Обхватът на спомагателните стопански дейности трябва да остава ограничен спрямо капацитета на инфраструктурата (използването на инфраструктурата за стопански цели може да се счита за спомагателно, когато заделеният всяка година капацитет за тази дейност не надхвърля 20 процента от общия годишен капацитет на инфраструктурата). Освен това Комисията счита, че публичното финансиране, предоставено за обичайни съоръжения (например ресторанти, магазини или платен паркинг) на инфраструктурата, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите членки, тъй като тези обичайни съоръжения е малко вероятно да привлекат клиенти от други държави членки и тяхното финансиране е малко вероятно да окаже повече от пренебрежим ефект върху трансграничните инвестиции или установяване.

Същевременно, предвид спецификите на малките общини от селските райони (каквито са допустимите бенефициенти), в сградите на училищата някои части от помещенията се ползват по стопански начин – в тях са разположени дребни по размер стопански обекти (например магазини-заведения за продажба на закуски на децата и др.). Управляващият органа на Стратегическия план приема, че наличието на такива съоръжения няма да промени характера на финансираната инфраструктура, ако в помещенията, които не се ползват за осъществяване на обичайните дейности на училището и са ограничени по размер и заемат само малка площ от общата площ на сградите. В тази връзка и в съответствие с цитирания по-горе параграф 207 от Известието, мерките за свързани с дейността за финансиране на сградите на училищата ще попаднат извън обхвата на правилата по държавните помощи, в случай че помещенията, ползвани за стопанска дейност не надвишават 20% от общата разгъната площ на сградата.

ВАЖНО:

В случай, че площта на стопанските обекти превишава 20 % от площта на сградата обект на подпомагане, не се предоставя финансиране с безвъзмездна финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване.

В този смисъл, финансирането по процедурата на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Шестата група е свързана с дейността „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди“:

Съгласно дефиницията за обществени услуги по настоящите условия за кандидатстване това са услуги, предоставяни за задоволяване на обществени потребности, по повод на чието предоставяне се извършват административни услуги в сгради, които се използват от администрацията на общината, както и детски градини, основни или средни училища, финансирани чрез бюджета на общината или професионални гимназии по § 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование.

В Известието е посочено, че публичното финансиране на инфраструктура попада в приложното поле на правилата за държавните помощи доколкото инфраструктурата се ползва за изпълнение на стопански дейности. Според раздел 7.2.1, параграф 203 от Известието, публичното финансиране на инфраструктура, която не е предназначена за търговска експлоатация, по принцип е изключено от прилагането на правилата за държавна помощ.

Съгласно раздел 7.2.1, параграф 207 от Известието в случай на смесено ползване на инфраструктурата, „нейното финансиране може да попадне изцяло извън правилата за държавните помощи, при условие, че стопанското използване остава само спомагателно, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за експлоатацията на инфраструктурата или неразривно свързана с нейната основна нестопанска употреба. Следва да се приеме, че това е така, когато стопанските дейности използват същите производствени фактори като първичните нестопански дейности, например материали, оборудване, труд или дълготрайни активи. Обхватът на спомагателните стопански дейности трябва да остава ограничен спрямо капацитета на инфраструктурата (използването на инфраструктурата за стопански цели може да се счита за спомагателно, когато заделеният всяка година капацитет за тази дейност не надхвърля 20 процента от общия годишен капацитет на инфраструктурата). Освен това

Комисията счита, че публичното финансиране, предоставено за обичайни съоръжения (например ресторанти, магазини или платен паркинг) на инфраструктурата, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите членки, тъй като тези обичайни съоръжения е малко вероятно да привлекат клиенти от други държави членки и тяхното финансиране е малко вероятно да окаже повече от пренебрежим ефект върху трансграничните инвестиции или установяване.

Обект на интервенции в рамките на настоящите условия за кандидатстване в общия случай е с нестопанско предназначение, тъй като финансираните сгради са собственост на публични органи (общини), които ги използват за осъществяване на своите обичайни (властнически) функции, съгласно определението по настоящите Условия за кандидатстване за обществени услуги. Същевременно, предвид спецификите на малките общини от селските райони (каквито са допустимите бенефициенти), в административните публични сгради често част от помещенията се ползват по стопански начин – в тях са разположени дребни по размер стопански обекти, които не служат за изпълнение на властническите функции на администрациите (например магазини, заведения, пощенски офиси, малки лекарски практики, пенсионерски клубове и др.). Управляващият орган на Стратегическия план приема, че наличието на такива съоръжения няма да промени характера на финансираната инфраструктура, ако в помещенията, които не се ползват за осъществяване на обичайните дейности на администрациите се извършват административни услуги, са ограничени по размер и заемат само малка площ от общата площ на сградите. В тази връзка и в съответствие с цитирания по-горе параграф 207 от известието, мерките за енергийна ефективност на такива сгради ще попаднат извън обхвата на правилата по държавните помощи, в случай че помещенията, ползвани за стопанска дейност не надвишават 20% от общата разгъната площ на сградата.

ВАЖНО:

В случай, че площта на стопанските обекти превишава 20 % от площта на сградата обект на подпомагане, не се предоставя финансиране с безвъзмездна финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване.

По отношение на дейността „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди“, предвид че те не се използват за изпълнение на стопанска дейност, общините от селските райони, действат в качеството си на публични органи и не представляват предприятия по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на ЕС. В тези случаи безвъзмездната финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване не представлява държавна помощ, тъй като служи за изпълнението на публичните правомощия на съответните органи. Съгласно параграф 18 от Известието „Доколкото един публичен субект упражнява стопанска дейност, която може да бъде отделена от упражняването на публични правомощия, въпросният субект действа като предприятие по отношение на посочената дейност. Обратно, ако тази стопанска дейност не може да бъде отделена от упражняването на публични правомощия, извършваните от въпросния субект дейности като цяло остават свързани с упражняването на публични правомощия и следователно не попадат в понятието „предприятие“.

С оглед на посоченото, за да попадне извън приложното поле на правилата за държавните помощи, общинската сграда трябва да се ползва съобразно основното си нестопанско предназначение (за изпълнение на обичайните функции на съответната

публична администрация, настанена в нея, съгласно определението за обществени услуги по настоящите Условия за кандидатстване или, в случай на смесено ползване, стопанското използване остава само спомагателно съгласно изискванията на параграф 207 от Известието. В допълнение, както вече беше изяснено в настоящия раздел, предвид факта, че в общинските сгради в по-малките населени места често са разположени заведения, магазини или пенсионерски клубове и др. мерките за енергийна ефективност в този вид инфраструктура ще попаднат извън обхвата на правилата по държавните помощи, в случай че помещенията, ползвани за стопанска дейност не надвишават 20% от пространствения капацитет на сградата.

Когато инвестициите са общински сгради, които са детски градини, основни или средни училища, финансирани чрез бюджета на общината:

В рамките на настоящите условия за кандидатстване са допустими инвестициите за енергийна ефективност и за сгради публична инфраструктура на детски градини, основни или средни училища, финансирани чрез бюджета на общината. В тази публична инфраструктура не се извършва икономическа дейност.

Поради това дейностите, които са допустими за финансиране за образователна инфраструктура не представляват държавна помощ, съгласно разпоредбите на раздел 2.5. от Съобщение. Инвестициите в образователна инфраструктура не представляват държавна помощ, тъй като съгласно практиката, когато обектите на интервенция са част от общественото образование, организирано в рамките на обществената образователна система, финансирано и контролирано от държавата, се счита за неикономическа дейност (предвид че допустимите обекти по настоящите Условия за кандидатстване са в рамките на националната образователна система и не се финансират обекти, които не са част от нея). Според съдебната практика на ЕС неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства.

Последната група е свързана с дейността „Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот.“:

В раздел 7.2.2, параграф 210 от „Известieto“ Комисията счита, че някои мерки не са в състояние да засегнат търговията между държавите членки, както е посочено в параграфи 196 и 197, когато се финансира публична местна или общинска инфраструктура. В случая трябва да се докаже, че:

1. С инфраструктурата ще се обслужват местните региони;
2. Както и че е малко вероятно трансграничните инвестиции да бъдат засегнати повече от незначително.

Доказателствата за липсата на въздействие върху търговията могат да включват данни, сочещи, че инфраструктурата се ползва само ограничено извън държавата членка и че трансграничните инвестиции в разглеждания пазар са минимални или няма вероятност да бъдат засегнати по неблагоприятен начин.

Съгласно дефиницията за „обекти свързани с културния живот“ по настоящите Условия за кандидатстване ще се финансират – читалища, съгласно Закона за народните читалища.

Читалищата са традиционна и характерна българска културна организация, която се заражда през периода на Възраждането, преминава през всички промени на

обществото ни, съхранена е и се развива според потребностите на различните времеви периоди и общности в страната. Читалищата са обществена организация, която е отворена за всички членове на общността и се характеризира с общодостъпността на дейностите си.

За развитие на общностите в селските райони, читалищата притежават характеристики, които ги правят уникални и незаменими. Това са единствените исторически и общностно вкоренени местни организации с национално покритие в почти всяко населено място. Териториалният принцип на функциониране прави читалището незаменимо за живота на местната общност във всяка точка на страната.

С оглед на общностното развитие в селските райони, една от най-силните характеристики на читалището е неговият средищен характер. На много места, особено в малките селища, то е единствената културна, образователна и информационна организация, което го превръща в естествен център за развитие. В общественото съзнание, читалището е „мястото” на общността - неутрална територия, достъпна за всеки. То е естествено място за срещи, дискусии, дебати, публични обсъждания, освободено от институционални зависимости. Читалището е най-близката организация до местния контекст и всекидневно се докосва до непосредствените проблеми и потребности на местните хора.

Една от най-силните характеристики на читалището е неговата институционална устойчивост, основаваща се на наличието на специален закон, който урежда правния им статут и гарантира държавна подкрепа и финансиране. Това осигурява минимума на съществуване на читалищата и е добра предпоставка за надграждане на тяхната функционалност. Безспорно преимущество е наличието на сграден фонд и значителни материални активи. Това, което категорично го отличава от неправителствените организации, е наличието на сграда, пряко стопанисвана от читалището, независимо дали е негова или предоставена за ползване публична общинска собственост. По правило сградата заема голяма площ и е разположена в централната част на населеното място. Независимо от остарелите архитектурни решения, читалищната сграда предоставя в по-малките населени места уникални по рода си пространства за достъп до култура. Обособените пространства за читалищна библиотека са ресурс за формиране на съвременни места за достъп до съвременен тип знание и информация, чрез актуални средства. Останалите пространства са оформени спрямо многофункционалността на читалището към дадения момент.

Следва да се отбележи фактът, че в голямата си част сградите на читалищата са актувани като общинска публична собственост. Именно с такива сгради е допустимо за кандидатства по настоящите Условия за кандидатстване.

Инфраструктура която ще се реконструира, ремонтира или реставрира, ще обслужва основно местното население в селските райони, и в много малко случаи посетители на малките населени места поради което ще има локален ефект предимно за местно население и няма да застрашава търговията между държавите-членки.

Приходите които се реализират от ползването на инфраструктурата са в резултат на дейност, която е неделима и спомагателна спрямо неикономическата. Такива са например приходите от членски внос в читалището, които са минимални и не стигат дори за издръжката им. Приходите от стопанска дейност са пренебрежително малки спрямо неикономическата дейност.

Реконструираната, ремонтирана или реставрирана сграда на читалището, както и закупеното оборудване и обзавеждане предвид, че са публична общинска собственост липсва законова алтернатива да бъдат изградени или обновени от други стопански субекти, по този начин се изключва възможността да бъдат засегнати трансграничните инвестиции.

Съгласно раздел 7.2.1, параграф 207 от Известието в случай на смесено ползване на инфраструктурата, „нейното финансиране може да попадне изцяло извън правилата за държавните помощи, при условие, че стопанското използване остава само спомагателно, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за експлоатацията на инфраструктурата или неразривно свързана с нейната основна нестопанска употреба. Следва да се приеме, че това е така, когато стопанските дейности използват същите производствени фактори като първичните нестопански дейности, например материали, оборудване, труд или дълготрайни активи. Обхватът на спомагателните стопански дейности трябва да остава ограничен спрямо капацитета на инфраструктурата (използването на инфраструктурата за стопански цели може да се счита за спомагателно, когато заделеният всяка година капацитет за тази дейност не надхвърля 20 процента от общия годишен капацитет на инфраструктурата). Освен това Комисията счита, че публичното финансиране, предоставено за обичайни съоръжения (например ресторанти, магазини или платен паркинг) на инфраструктурата, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите членки, тъй като тези обичайни съоръжения е малко вероятно да привлекат клиенти от други държави членки и тяхното финансиране е малко вероятно да окаже повече от пренебрежим ефект върху трансграничните инвестиции или установяване.

Същевременно, предвид спецификите на малките общини от селските райони (каквито са допустимите бенефициенти), в сградите на читалищата често част от помещенията се ползват по стопански начин – в тях са разположени дребни по размер стопански обекти (например магазини, заведения, пощенски офиси, малки лекарски практики, пенсионерски клубове и др.). Управляващият орган на Стратегическия план приема, че наличието на такива съоръжения няма да промени характера на финансираната инфраструктура, ако в помещенията, които не се ползват за осъществяване на обичайните дейности на читалището и са ограничени по размер и заемат само малка площ от общата площ на сградите. В тази връзка и в съответствие с цитирания по-горе параграф 207 от известието, мерките за свързани с дейността за финансиране на сградите на читалищата ще попаднат извън обхвата на правилата по държавните помощи, в случай че помещенията, ползвани за стопанска дейност не надвишават 20% от общата разгъната площ на сградата.

ВАЖНО:

В случай, че площта на стопанските обекти превишава 20 % от площта на сградата обект на подпомагане, не се предоставя финансиране с безвъзмездна финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване.

В този смисъл, финансирането по процедурата на обекти свързани с културния живот не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС.

Инвестициите, финансирани по процедурата, ще се проектират, изграждат, реконструират по реда на ЗОП, чрез провеждането на състезателни, прозрачни, достатъчно добре разгласени, недискриминационни и безусловни процедури по смисъла на параграф 89-96 от Известие, по отношение на които ДФЗ осъществява последващ контрол за законосъобразност.

В този смисъл, на ниво изпълнители подпомагането на всички дейности по настоящите Условия за кандидатстване също не може да създаде риск за конкуренцията на пазара, тъй като не води до създаване на предимство за определен изпълнител по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на ЕС.

14. Изискуеми документи, в т.ч. документи, доказващи съответствие с критерии за подбор:

I. Общи изискуеми документи за всички дейности:

1. Декларация за кандидатстване (Приложение № 5), а когато заявлението за подпомагане се подава от упълномощено лице, подписана от кмета на общината.
2. Заповед на кмета, в случай че заявлението за подпомагане не се подава лично от него.
3. Решение на общинския съвет за кандидатстване по реда на настоящите Условия за кандидатстване.
4. Решение на общинския съвет, че дейностите, включени в проектите, съответстват на приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината.
5. Декларация за съгласуване на дейностите, включени в проектите от председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група, при одобрена стратегия за Водено от общностите местно развитие.
6. Влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или Закона за биологичното разнообразие или писмо, издадено по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73 от 2007 г.), с който/което се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение, респективно се съгласува планът/програмата/проектът.
7. Одобен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти *(важи, в случай че проектът включва разходи за СМР и за тяхното извършване се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ)*.
8. Подробни количествени сметки, изготвени и заверени от правоспособно лице по съответната част. За инвестиционни проекти, които включват обекти недвижими културни ценности, за дейности по реставрация количествените сметки трябва да са заверени от лица, вписани в регистъра по чл.165 от ЗКН.
9. Подписани количествено-стойностни сметки. Представя се и във формат „xls“ или „xlsx“.
10. Подписани технически спецификации за съоръженията и/или принадлежностите, включени в проекта. Представя се и във формат „xls“ или „xlsx“.
11. Влязло в сила разрешение за строеж *(важи в случай че проектът включва разходи за СМР и за тяхното извършване се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ)*.
12. Документация за възложена обществена поръчка за изпълнение на дейностите по заявлението за подпомагане, ведно с договора с избрания изпълнител с подробно описание на дейностите, сроковете и стойностите, предмет на договора“ *(важи в случай, че проектното предложение включва предварителни разходи по т. 4, подраздел I „Допустими разходи“ от Раздел 10 „Допустими и недопустими разходи“, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане)*.
13. Най-малко три съпоставими независими оферти, които имат най-малко следното минимално съдържание – наименование на офертата, срок на валидност на офертата, дата на издаване на офертата, подпис и печат на офертата, техническо предложение, ценово предложение в лева или евро с посочен ДДС *(важи в случаите по т. 7, 8 и 9 от Раздел 11 „Условия за допустимост на разходите и избрана система за оценка на*

обоснованост на разходите“). Допустимо е същите да се представят с електронен подпис (КЕП) на издателя.

14. В случаите, когато оферентите са чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство.

15. Удостоверение от НИНКН за статута на обекта като недвижима културна ценност (не се представя за дейности включващи обекти ново строителство).

16. Съгласуване с Министерството на културата с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали на проектната документация, изготвена по реда на глава 23 от Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (изисква се само за инвестиционни проекти, които включват обекти недвижими културни ценности).

17. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски (важи, в случай че проектът включва разходи за закупуване на активи чрез финансов лизинг).

18. Обследване за наличие на защитени видове (в случай на реставрация на обекти и наличие на прилети).

II. Специфични документи по дейности:

1. Дейности по „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“:

1.1. Декларация от кмета на общината, че под терена, в който ще се изпълнят дейностите по проекта, са изградени или реконструирани водоснабдителните и/или канализационните системи (ВиК) или не се предвижда да се изградят или реконструират ВиК системи, считано от датата на въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.

1.2. Анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4). (Представя се в случай, че размерът на финансовата помощ за един обект на инвестиция, надхвърля левовата равностойност на 1 000 000 евро. В документа се описват всички данни, свързани с подпомаганя обект, когато същият е предмет на инвестиция в повече от едно заявление за подпомагане).

1.3. Становище от правоспособно лице, от което да е видно, че е налице техническа невъзможност за изграждането на защитни тръби и кабелни шахти в подземна инфраструктура, и/или че по трасето/участъка обект на инвестиция има съществуващи такива (в случай, че в проекта не са предвидени дейности по изграждане на защитни тръби и кабелни шахти).

2. Дейности по „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях“:

2.1. Декларация от кмета на общината, че под терена, в който ще се изпълнят дейностите по проекта, са изградени или реконструирани водоснабдителните и/или канализационните системи (ВиК) или не се предвижда да се изградят или реконструират ВиК системи, считано от датата на въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.

2.2. Оценка на въздействието върху пътната безопасност, изготвена съгласно раздел II от Наредба за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура, (Обн. ДВ. бр.46 от 21 Юни 2022 г.) (Представя се когато дейностите предвиждат съществено изменение на съществуващата пътна мрежа

или когато инвестицията включва изграждане на нови общински пътища. Документа не се представя за проекти с издадено разрешение за строеж преди 19 март 2021 г.).

2.3. Доклад за извършения одит за пътна безопасност, изготвен съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 от раздел III от Наредба за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура, (Обн. ДВ. бр.46 от 21 Юни 2022 г.) (Документа не се представя за проекти за издадено разрешение за строеж преди 19 март 2021 г.).

2.4. Анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4). (Представя се в случай, че размерът на финансовата помощ за един обект на инвестиция, надхвърля левовата равностойност на 1 000 000 евро. В документа се описват всички данни, свързани с подпомагания обект, когато същият е предмет на инвестиция в повече от едно заявление за подпомагане).

2.5. Становище от правоспособно лице, от което да е видно, че е налице техническа невъзможност за изграждането на защитни тръби и кабелни шахти в подземна инфраструктура, и/или че по трасето/участъка обект на инвестиция има съществуващи такива (в случай, че в проекта не са предвидени дейности по изграждане на защитни тръби и кабелни шахти).

3. Дейности по „Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони“:

3.1. Становище от съответната басейнова дирекция, доказващо, че обектите, предмет на инвестицията, не противоречат на Плановете за управление на речните басейни.

3.2. Техническата документация, съгласувана от съответния консолидиран ВиК оператор или съгласувателно становище.

3.3. Документ, удостоверяващ съгласие от дружеството, експлоатиращо/стопанисващо ВиК мрежата, за приемане за бъдеща експлоатация и поддръжка на изградените по проекта мрежи и съоръжения.

3.4. Разрешително за водовземане и/или разрешително за ползване на воден обект в случаите, предвидени в ЗВ (представя се само при ново строителство на водоснабдителни системи и съоръжения, както и за дейностите, свързани с разширяване на ВиК мрежи).

3.5. Декларация от консолидиран ВиК оператор за съгласие за участие във всеки етап на изпълнението на одобрен инвестиционен проект и извършване на мониторинг чрез наблюдение и оценка на изпълнението на проекта.

3.6. Становище от правоспособно лице, от което да е видно, че предвидените дейности не включват сградни водопроводни отклонения, собственост на частни лица.

3.7. Анализ „разходи – ползи“ (Приложение № 4). (Представя се в случай, че размерът на финансовата помощ за един обект на инвестиция надхвърля левовата равностойност на 1 000 000 евро. В документа се описват всички данни, свързани с подпомагания обект, когато същият е предмет на инвестиция в повече от едно заявление за подпомагане).

4. Дейности по „Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение“:

4.1. Документ за собственост, от който да е видно, че обекта притежава статут на парк или градина. В случай, че в документа за собственост не е посочено, че обекта притежава статут на парк или градина се представя одобрен общ или подробен

устройствен план на урбанизираните територии, от които да е видно, че имотите са със статут на парк или градина. *(Представя се за проекти включващи парк или градина).*

4.2. План-схема за разполагане на преместваеми обекти и съоръжения. *(Представя се за проекти включващи парк или градина).*

4.3. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти и те не са част от общо разрешение за строеж).*

4.4. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ).*

4.5. Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията).*

5. Дейности по „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“:

5.1. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти и те не са част от общо разрешение за строеж).*

5.2. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ).*

5.3. Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията).*

6. Дейности по „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони“:

6.1. Заповед на кмета на общината и решение на общинския съвет за откриване, преобразуване или промяна на общинската детска градина или писмо от министъра на образованието и науката, удостоверяващо статута и финансиращия орган на детската градина *(Представя се, в случай че в проекта се кандидатства за детска градина. Писмо от министъра на образованието и науката се представя само в случай, че няма издадена заповед на кмета на общината и решение на общинския съвет).*

6.2. Заповед на министъра на образованието и науката за откриване, преобразуване или промяна на основното общинско училище или средно общинско училище или писмо от министъра на образованието и науката, удостоверяващо статута му и финансиращия орган. *(Представя се, в случай че в проекта се кандидатства за основно общинско училище или средното общинско училище. Писмо от министъра на образованието и науката се представя само в случай, че няма издадена заповед на министъра на образованието и науката.).*

6.3. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията.

6.4. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти и те не са част от общо разрешение за строеж).*

6.5. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ).*

6.6. Заснемане и/или архитектурен план и/или проектно решение на инженер-конструктор за сградата, и/или съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията).*

6.7. Обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за подобряване на енергийна ефективност).*

6.8. Анализ, удостоверяващ, че инвестициите за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на сградата. Същият следва да е изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП). *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди).*

6.9. Декларация от правоспособно лице, в която да бъде посочена разгънатата застроена площ /РЗП/ на сградите, обект на инвестицията, както и РЗП на всеки стопански обект, помещаващ се в тях. *(Представя се, в случай че в сградата се помещават стопански обекти).*

7. Дейности по „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди“:

7.1. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията.

7.2. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти и те не са част от общо разрешение за строеж).*

7.3. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ).*

7.4. Заснемане и/или архитектурен план и/или проектно решение на инженер-конструктор за сградата, и/или съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията).*

7.5. Обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за подобряване на енергийна ефективност).*

7.6. Анализ, удостоверяващ, че инвестициите за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на сградата. Същият следва да е изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП). *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди).*

7.7. Декларация от правоспособно лице, в която да бъде посочена разгънатата застроена площ /РЗП/ на сградите, обект на инвестицията, както и РЗП на всеки стопански обект, помещаващ се в тях. *(Представя се, в случай че в сградата се помещават стопански обекти).*

8. Дейности по „Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот“:

8.1. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията.

8.2. Решение на общинския съвет за предоставяне сградата, обект на инвестицията за ползване от читалище, регистрирано по Закона за народните читалища или друг документ, удостоверяващ правото на ползване, актуален към датата на кандидатстване.

8.3. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти и те не са част от общо разрешение за строеж).*

8.4. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ, и предвидените дейности за СМР не представляват текущ ремонт по смисъла на ЗУТ. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ).*

8.5. Заснемане и/или архитектурен план и/или проектно решение на инженер-конструктор за сградата, и/или съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията).*

8.6. Обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени в съответствие с приложимото национално законодателство. *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за подобряване на енергийна ефективност).*

8.7. Анализ, удостоверяващ, че инвестициите за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на сградата. Същият следва да е изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП). *(Представя се, в случай че проектът включва разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди).*

8.8. Декларация от правоспособно лице, в която да бъде посочена разгънатата застроена площ /РЗП/ на сградите, обект на инвестицията, както и РЗП на всеки стопански обект,

помещаващ се в тях. *(Представя се, в случай че в сградата се помещават стопански обекти).*

III. Документи, доказващи съответствие с критериите за подбор:

1. Акт за въвеждане в експлоатация на обект, строителна документация, решение на общинския съвет или декларация от кмета с точно посочена допълняемост/надграждане на инвестицията или др. документи, от които да е видно съответствието с критерия. *(Важи при заявени точки по критерий № 3 „Допълняемост на инвестициите, водещи до по-голяма завършеност на инфраструктурата“).*

2. Декларация от кмета на общината, съдържаща информация на кои от целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община съответства инвестицията по проекта, както и с извадка от плана за развитие на общината, от която да са видни заложените цели. *(Важи при заявени точки по критерий № 5 „Съответствие на проекта и неговата цел с целите/приоритетите заложи в плана за развитие на съответната община“).*

15. Подаване на заявления за подпомагане и кореспонденция:

1. Кандидатстването се извършва единствено чрез електронно подадено заявление за подпомагане в СЕУ в срока на приема, посочен в заповедта за утвърждаване на насоките за кандидатстване. Реда за подаване на заявления е определен в Наредба № 105 от 2006 г.

2. Подаването на заявлението за подпомагане, както и всички други документи, които изискват подпис се удостоверява с КЕП. Кандидатът подписва заявлението за подпомагане с валиден КЕП към датата на кандидатстване с титуляр общината-кандидат, като автор на подписа, в този случай следва да е кмета на общината.

3. Когато заявлението за подпомагане ще се подава от упълномощено лице, кметът на общината може да извърши упълномощаване директно в СЕУ чрез индивидуалния си профил, където определя обхвата на правата и потвърждава упълномощаването с КЕП, съгласно чл. 48, ал. 2 и 3 от Наредба № 105 от 2006 г. Упълномощаването може да бъде извършено и чрез заповед на кмета.

4. В рамките на срока за подаване на заявления за подпомагане, кандидатите могат да подават повече от едно заявление за подпомагане за всяка от дейностите, определени в Раздел 4. „Допустими дейности/инвестиции“.

5. Подадено заявление за подпомагане, може да бъде оттеглено в рамките на срока за подаване на заявления за подпомагане чрез СЕУ. Оттеглянето се извършва от кандидата или упълномощено от него лице. След оттеглянето, кандидатът може да подаде ново заявление за подпомагане в рамките на срока за прием на заявления, както за същата дейност, за която е оттеглено заявлението за подпомагане, така и за друга допустима дейност. Оттегленото заявление за подпомагане не подлежи на оценка и административна проверка.

6. Документите се прилагат към заявление за подпомагане във формат „pdf“, „jpg“, „doc/docx“, „xls/xlsx“, „rar“ или „zip“. Оригиналите на документите се съхраняват от кандидата и се представят при поискване.

7. Документите, приложени към заявлението за подпомагане, се представят на български език. Когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс – да бъде

легализиран или с апостил. Когато държавата, от която произхожда документът, е страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, ратифицирана със закон, приет от 38-ото НС (ДВ, бр. 47 от 2000 г.), и има договор за правна помощ с Република България, освобождаващ документите от легализация, документът трябва да е представен съгласно режима на двустранния договор.

8. Заявленията за подпомагане по настоящата процедура се подават изцяло по електронен път чрез СЕУ на следния интернет адрес: <https://seu.dfz.bg>.

9. Редът за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ е регламентиран в Наредба № 4 от 2024 г.

16. Приложения:

Приложение № 1: Списък на селските райони

Приложение № 2: Списък с агломерации под 2000 е.ж.

Приложение № 3: Списък с бюджети съгласно Методика за определяне на гарантирани бюджети за общините в обхвата на дефиницията за селски райони

Приложение № 4: Анализ „разходи – ползи“

Приложение № 5: Декларация при кандидатстване

Приложение № 6: Списък с наименованията на активите и дейностите, за които са определени референтни цени

Приложение № 7: Списък на общините от селските райони, обслужвани от консолидиран ВиК оператори

Приложение № 8: Население към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване. (по области, общини и населени места - по данни от НСИ към 31.12.2023 г.)

Приложение № 9: Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ.